

Zvonimir Osrečki

MILIVOJE BOGOSAVLJEVIĆ

Akvareli Milivoja Bogosavljevića, ukoliko se pažljivo tumače, očitavaju iskrenu težnju ovog umetnika da prođe, pronikne i, ukoliko se ukaže i tračak mogućnosti, kompleksnije dodirne neomeđen svet duhovnog i univerzalnog. Ako je ovim svojim delima tome ciljao, a sve govori da jeste, ušao je u sukob sa najzahtevnijim pratiocima umetničkog, preuzevši na sebe možda i najteži likovni zadatak, da u mediju kakav je akvarel, težak i zahtevan, s jedne strane, nežan i ljubak, s druge, ali i ograničen samim sobom, s treće, dostigne željenu sintezu ideje, forme i sadržine i isijavanje čistog umetničkog duhovnog sklada. U ove tvrdnje uverili su se, samo u poslednjih godinu dana, brojni ljubitelji umetnosti kod nas i izvan naših granica, počev od izložbe u beogradskom SULUJ-u pa, zatim zapaženih izlaganja u Rijeci, Skoplju, Đevđeliji, Ohridu, Banjaluci, Požarevcu, Podgorici i drugim gradovima.

Pošto je u uljanim slikama odlučio da to pokuša da dosegne na dosta komplikovan način, akcentujući jedan vid intimnog, izrazito ličnog, metafizičkog slikarstva, favoritom, to je, uz vodene boje, u akvarelu, sebi, sve je govorilo, još dodatno otežao situaciju. Međutim, stvari stoje drugačije. Zapostavljajući za kraće vreme vajarsko dleto i čekić, oslobađajući se kamena i gline, bez kista i ulja, bez grafike i olovke, potpuno likovno relaksiran i razvlašćen, poštujući doslovno jedino zahteve tehnike akvarela, naš umetnik obreo se na samo njemu znanom terenu na kojem

je, uz pomoć vode i u njoj otopljenog sunca, iznedrio, rekao bih, retko likovno vredne prizore i dragocene umetničke slike. Za to mu je, pored rečenog, još trebalo i da iskorači iz dvorišta u slobodu prostora, da se u okruženju zagleda u nadu i zatim još jednom, iznova, uveri u čari akvarela.

Kako se i to dogodilo, slikar nam, u prvom naletu, takoreći servira, prefinjenu, rafiniranu, lirsku dimenziju svojih papirnatih umetničkih dela, doslovno i dosledno insistirajući baš na toj njihovoj osobini, dakle na liričnosti, da bi je, zatim, lako i umetnički suvereno doveo do vrhunca i do sopstvenog potiranja. Tako poništena, Bogosavljevićeva akvarelska liričnost postepeno se preliva u odmerenu metafizičnost i, zašto ne, prigušenu mističnost. Iz ovakvog odnosa, kao i iz mešavine spontanog i promišljenog, nastaju dela ovog umetnika u kojima se i naslućuje i oseća da su sve stvari povezane nevidljivim sponama a svi predeli spajaju u jedan fluid. Ona ne samo da privlače pažnju onih što u slici jure priču, pronalaze lepotu i traže zadovoljstvo, već i najdublja promišljanja drugih, rekao bih srećnijih i uzvišenijih, pobornika slikarstva pa, dakako, i akvarela, oslobođenog uobičajenog smisla i dekorativnosti.

Tematski i sudbinski, većina pravih akvarela, poput ovih Bogosavljevićevih, vezana je za prizor i prostor. Akvarel, kako tvrde, ne trpi međe, niti ograđene i skućene prostore. Zato se, i naš slikar obreo u prirodi, u bezgraničnoj i beskonačnoj flori i fauni, u kojima se ne naziru granice, zakoni i pravila.

Našao se, dakle, u mogućnosti da se potpuno i do kraja preda samom slikarskom radu vodenom bojom. Mogućnosti akvarelske tehnike, koju karakterišu i prate brza misao i još brži potez, gest,

munjevita ruka i urođeni šarm, naterali su ga, pritom, da bar na trenutak potisne u drugi plan zaboravljeno dvorište u kojem se, izgleda, krije neka duboka umetnikova lična patnja, ostvari čežnju za daljinama i domogne se rečnih obala, ravnih polja, ostrvaca sa barskim i drugim pticama, brdašaca po kojima one svoj kljun zabadaju, da dođe, dakle, do prizora i prilika koji jesu odraz sadašnjosti, ali čija simbolika i način predstavljanja imaju vrednost novog otkrića, odvlače misao u daleku prošlost, tako reći na obronke prapočetaka. Baš zahvaljujući takvom pristupu, slikar je obezbedio sebi priliku i privilegiju da "vidi kao neko ko se tek rodio", da do kraja angažuje i razigra svoj osebniji i razbarušeni slikarski talenat i stigne na svoje odredište. A na odredište je pristigao sa uzvišenim primercima akvarela koji se slobodno mogu nazvati svojevrsnom pohvalom likovnom delu, odom slici i najvišim oblikom likovne glazbe.

Milivoje ovakve svoje akvarele gradi istrajno, uzvišeno i spokojno. U miru i redu. Kao da se moli, rekao bi Šejka. Ili komponuje, što reče Sezan. Zato, usled takvog uzvišenog odnosa, posle molitve i komponovanja, njegovi akvareli, valja to istaći, ođekuju kao "istočnjačka ćutnja" i čuju se kao "grmovita tišina". Oni su "oko uragana" i središte razbesnele bure bez koje se ne može napred, nema kretanja. Dok traje istočnjačka ćutnja i odzvanja gromovita tišina, naš slikar suv-

ereno kroti vreme, boju i vodu, a belina papira postaje njegovo iskreno unutrašnje ogledalo, nešto poput oka duše. Uz put, spontano, Bogosavljević nadgrađuje i unapređuje akvarel, čini da jedan ozbiljan slikarski medij, delikatan, ali i lak i lepršav, kojim se samo odabrani uspešno bave, i kojem pretila stalna opasnost od jednoličnosti, ponavljanja, dosade pa i, zašto ne, od samoga sebe, na taj način dobije produženo značenje. On pokušava i, rekao bih uspeva, ne manje nego drugi, da akvarelu pronade nove puteve i drugačije smislenosti, uporno sprovodeći svoje veruju u ispravnost takve orijentacije.

Zato akvarele Milivoja Bogosavljevića treba da prihvatimo i protumačimo, uz već rečeno, i kao trijumf iskrene likovnosti i usrdne duhovnosti, s jedne strane, i pobedu istraživačkog i avanturističkog, s druge strane. Ovo trijumfovanje je potpuno razumljivo, jer on u akvarelu poseduje odnekud datu viziju i zavređenu misiju. Ta dalekosežnost sagledavanja utemeljena je, mišljenja sam, na vrhunskom likovnom dobročinstvu i umetničkom milosrđu – on akvarelu daje sve čime raspolaže u glavi, duši, srcu i ruci. Zato one slike–akvareli, koje je Bogosavljević iskreno saznao, a takvih je veliki broj, uzvišeno zvuče zracima prosvetljenja u kojem su sadržana najtananija i najdublja ljudska osećanja i iskustva.